

پیش‌دبستانی‌ها

(راهنمای عملی برای والدین و مربیان)

تالیف

فاطمه اسلامیه

feslamieh@hotmail.com

صدیقه ملائیان

smollaeian@yahoo.com

با مقدمه

دکتر اصغر شریفی

انتشارات آوای نور

تهران، ۱۳۹۶

سرشناسه	: اسلامیة، فاطمه، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: پیش‌دبستانی‌ها (راهنمای عملی برای والدین و مربیان) / تالیف فاطمه اسلامیة، صدیقه ملائیان؛ با مقدمه اصغر شریفی.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۳۹-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: آموزش و پرورش دوران اولیه کودکی
موضوع	: کودکان -- روان‌شناسی
موضوع	: والدین و کودک
موضوع	: آموزش پیش‌دبستانی
شناسه افزوده	: ملائیان، صدیقه، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	: شریفی، اصغر، ۱۳۴۳ - مقدمه‌نویس
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ پ۵/الف/۹/LB۱۱۱۵
رده بندی دیویی	: ۱۵/۳۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۵۷۸۶۷

نام کتاب: پیش‌دبستانی‌ها (راهنمای عملی برای والدین و مربیان)

مولفان: فاطمه اسلامی، صدیقه ملائیان

مقدمه: دکتر اصغر شریفی

ویراستار: غفت عبدالمهی

ناشر: آوای نور

صفحه‌آرایی: منیرالسادات حسینی

طراح جلد: محمد اسلامی

چاپ دوم: ۱۳۹۶

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۳۹-۹

نشانی: تهران. میدان انقلاب. خیابان ۱۲ فروردین. خیابان شهید وحید نظری. پلاک ۹۹.

تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵. نمابر: ۶۶۴۸۰۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۱۷۵۰۰ تومان

تقدیم به

برادرزاده هایم؛ آتسسا، مانی و

نیوشا

پسرم؛ رادین

که امیدواریم هر یک، نقش خود را در سازندگی و

آبادانی ایران عزیزمان، آنطور که شایسته و بایسته

فرزندان پاک ایران زمین است، به خوبی ایفا نمایند.

فاطمه اسلامی و صدیقه ملائیان

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

سخن استاد ۹

فصل اول: آموزش پیش از دبستان

مفهوم آموزش پیش دبستانی ۱۳

تاریخچه ظهور مراکز پیش از دبستان ۱۵

اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش پیش از دبستان ۱۷

نقش آموزش پیش دبستانی در تربیت و رشد کودک ۲۰

اهداف آموزش و پرورش پیش از دبستان ۲۴

ویژگی های کودکان پیش دبستانی ۳۲

نیازهای کودکان پیش دبستانی ۳۵

روش آموزش در دوره پیش از دبستان ۳۹

آموزش مستقیم یا غیرمستقیم در دوره پیش از دبستان ۴۰

فعالیت ها و برنامه های آموزشی مورد نیاز دوره پیش دبستانی ۴۱

آموزش پیش دبستانی در کشورهای مختلف ۶۴

الگوهای جهانی آموزش پیش دبستانی ۷۵

شرایط و ویژگی های یک مرکز پیش دبستانی استاندارد ۹۸

کارآموزی در دوره پیش از دبستان ۱۱۰

طرح درس روزانه برای مربیان دوره پیش دبستانی ۱۱۲

واحد کار در مراکز پیش از دبستان ۱۱۷

فصل دوم: انواع کودکان پیش دبستانی و شیوه های برخورد با آنها

کودک آب زیرکاه ۱۲۵

کودک افسرده ۱۲۶

کودک بدغذا ۱۲۸

عنا
صفحه

۱۳۰	کودک بیش فعال
۱۳۱	کودک بی نظم
۱۳۳	کودک پر خاشگر
۱۳۵	کودک ترسو
۱۳۶	کودک تنبل
۱۳۷	کودک حرف گوش نکن
۱۴۰	کودک حسود
۱۴۱	کودک خجالتی
۱۴۳	کودک خلاق
۱۴۵	کودک خیال باف
۱۴۶	کودک دروغگو
۱۴۷	کودک دیرآموز
۱۴۹	کودک قدرت طلب
۱۵۰	کودک لجباز
۱۵۲	کودک لوس
۱۵۴	کودک مضطرب
۱۵۵	کودک منظم
۱۵۷	کودک ناسزاگو

فصل سوم: بازی در کودکان پیش دبستانی

۱۶۱	مفهوم بازی
۱۶۱	ارزش و اهمیت بازی
۱۶۶	عواقب محرومیت کودکان از بازی
۱۶۷	انواع بازی های کودکان و تاثیرات ناشی از آنها
۱۸۱	عوامل موثر در بازی کودکان

کاربردهای بازی در آموزش ۱۸۶

عنوان

صفحه

فصل چهارم : اسباب‌بازی‌های مناسب برای پیش‌دبستانی‌ها

اسباب‌بازی چیست؟ ۱۹۱

ویژگی‌های اسباب‌بازی مناسب برای کودکان ۱۹۱

انواع اسباب‌بازی ۱۹۵

تقسیم‌بندی اسباب‌بازی بر اساس سن کودک ۲۰۰

پیامدهای فرهنگی اسباب‌بازی‌ها ۲۰۲

دلایل کودک در شکستن و خراب کردن اسباب‌بازی ۲۰۴

روش‌های برخورد صحیح والدین در قبال شکستن اسباب‌بازی به وسیله کودک ۲۰۶

ساخت اسباب‌بازی توسط کودک ۲۰۸

آموزش ساخت اسباب‌بازی‌های خانگی ساده برای کودکان ۲۱۰

چگونگی نظافت اسباب‌بازی‌ها ۲۱۱

منابع ۲۱۳

سخن استاد

همه ما با مجموعه‌ای از توانایی‌های کم و بیش مشابه به دنیا می‌آییم؛ ولی به مرور زمان در طی مراحل رشد، ویژگی‌ها و توانایی‌های متفاوت و منحصر بفردی در هر یک از ما ظاهر می‌شود. اینکه چرا این تفاوت‌ها ایجاد می‌شوند؟ پاسخ‌ها متفاوت است. عده‌ای بر این باورند که همه تفاوت‌ها برنامه‌ریزی شده است و هر انسانی متفاوت به دنیا می‌آید. عده دیگری رشد انسان در محیط‌های متفاوت برنامه‌ریزی نشده (آموزش‌های غیررسمی) را دلیل این تفاوت‌ها می‌دانند و گروهی نیز با قبول هر یک از این دلایل، باور دارند که تفاوت‌های اولیه مهم هستند؛ ولی این تفاوت‌ها به تنهایی در توصیف پیچیدگی‌های دانشی، مهارتی و نگرشی افراد کافی نیستند. به باور آنها، محیط‌های دستکاری و برنامه‌ریزی شده تحت عنوان «آموزش‌های رسمی» نقش مهمی در توجیه تفاوت‌های انسان‌ها ایفا می‌کنند.

واقعیت این است که وظیفه علوم انسانی توجیه تفاوت‌های ژنتیک انسان‌ها نیست؛ بلکه با فرض اینکه نعمت‌های الهی در بین انسان‌ها با عدالت توزیع شده‌اند، معتقدند که با تربیت درست، هر انسانی می‌تواند شهر و کشوری را متحول سازد. اگر عملکرد هر فرد را حاصل انگیزه‌ها و مهارت‌های او بدانیم، در این صورت خواهیم دید که بخش عظیمی از توانایی‌های انسان اکتسابی است و اتفاقاً همین تفاوت‌های اکتسابی، موجب تفاوت‌های افراد در دانش، مهارت و نگرش می‌شود.

ابزارهای درونی آموختن، نعمتی است که همگان دارند؛ اما دسترسی به امکانات و وسایل بیرونی آموختن برای همگان به طور یکسان میسر نیست. با این حال نفس آموختن در سرتاسر عمر جریان دارد، از همین رو «یادگیری مادام‌العمر» مطرح شده است و در آموزه‌های دینی ما نیز بر آن تأکید فراوان شده است. این جریان، تفاوت‌های پیچیده ما با یکدیگر را توجیه می‌کند. به خصوص آنچه در سنین اولیه زندگی می‌آموزیم، در توصیف این تفاوت‌ها نقش مهمی خواهد داشت. کودک، لبریز از حس کنجکاوی است و اگر تجربه‌های معنی‌داری در دسترس وی قرار گیرد، زمینه «شدن» او فراهم خواهد شد.

اهتمام به آموزش‌های برنامه‌ریزی شده و مناسب در این دوران موجب تقویت «شوق زندگی و شوق آموختن» در انسان می‌شود. از اینرو با مطالعه مطالب این مجموعه دریافتم که هنوز چیزهای زیادی برای یادگیری بزرگترها وجود دارد تا به کمک آن کودکان را در مسیر درست زندگی قرار دهند. از اینرو ضمن تشکر ویژه از تلاش ارزنده نویسندگان محترم، مطالعه راهنمایی‌های ارائه شده در این کتاب را علاوه بر دانشجویان رشته‌ها و گرایش‌های مختلف حوزه تعلیم و تربیت، به همه مربیان آموزشی، والدین و تمام کسانی که دستی در امر تربیت کودکان این مرز و بوم دارند، توصیه می‌کنم و یقین دارم محتوای غنی و مطالب مفید آن می‌تواند با آگاهانه کردن جریان تعلیم و تربیت، آموزش‌های پیش‌دستانی را پرمایه و دگرگون سازد.

دکتر اصغر شریفی
بهار ۹۴